

PRATIK DERS

Fjalitë me paskajore - Infinitivsätze mit zu

Ders kategorisi: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni ndërtimin e fjalive me zu plus paskajore, foljet dhe shprehjet që e kërkojnë atë, vendin e zu te foljet e ndashme, si dhe rastet kur zu nuk përdoret.

Fjalitë me paskajore - Infinitivsätze mit zu

Përmbledhje e mësimit

Fjalitë me paskajore është një fjali e varur pa kryefjalë të vetën: kryefjala kuptohet nga fjalia kryesore. Ajo ndërtohet me **zu + paskajore**, të cilat qëndrojnë në fund.

Çfarë do të mësoni?

- Ndërtimin bazë me zu.
- Foljet, mbiemrat dhe emrat që e kërkojnë.
- Vendin e zu te foljet e ndashme.
- Rastet kur zu nuk vihet.

Ndërtimi bazë

Gjermanisht: Ich habe vor, nächstes Jahr nach Deutschland zu fahren.

Shqip: Kam ndër mend të shkoj vitin e ardhshëm në Gjermani.

Vini re: kryefjala shprehet vetëm një herë, në fjalinë kryesore. Ekuivalenti më i afërt në gjuhën shqipe është lidhja me të.

Foljet që kërkojnë zu

Folja	Shqip	Shembull
versuchen	përpiqem	Ich versuche, pünktlich zu sein.
hoffen	shpresoj	Wir hoffen, dich bald zu sehen.
vergessen	harroj	Vergiss nicht, mich anzurufen.
anfangen / beginnen	filloj	Er beginnt, Deutsch zu lernen.
aufhören	ndaloj	Hör auf, so laut zu sprechen.
vorhaben	kam ndër mend	Ich habe vor, umzuziehen.
sich freuen	gëzohem	Ich freue mich, dich zu treffen.

Folja	Shqip	Shembull
Lust haben	kam dëshirë	<i>Hast du Lust, ins Kino zu gehen?</i>

Me mbiemra dhe emra

- *Es ist wichtig, jeden Tag **zu üben**.* — Është e rëndësishme të ushtrosh çdo ditë.
- *Es ist schwer, Deutsch **zu lernen**.* — Është e vështirë të mësosh gjermanisht.
- *Ich habe keine Zeit, ins Kino **zu gehen**.* — Nuk kam kohë të shkoj në kinema.
- *Er hat die Möglichkeit, im Ausland **zu studieren**.* — Ai ka mundësinë të studiojë jashtë.

Foljet e ndashme

Te foljet e ndashme, **zu** futet *midis* parashtesës dhe rrënjës, dhe e gjitha shkruhet si një fjalë:

- *anrufen* → **anzurufen**
- *aufstehen* → **aufzustehen**
- *einkaufen* → **einzukaufen**
- *umziehen* → **umzuziehen**

Kur NUK përdoret zu

Pas	Shembull	Shqip
foljeve modale	<i>Ich kann schwimmen.</i>	Di të notoj.
werden (e ardhmja)	<i>Ich werde kommen.</i>	Do të vij.
sehen, hören	<i>Ich höre ihn singen.</i>	E dëgjoj duke kënduar.
lassen	<i>Ich lasse das Auto reparieren.</i>	E jap makinën për riparim.
gehen, bleiben	<i>Ich gehe einkaufen.</i>	Shkoj për pazar.

um ... zu për qëllim

Kur fjalia shpreh qëllim dhe kryefjala është e njëjtë, përdoret **um ... zu**:

Gjermanisht: Ich lerne Deutsch, um in Deutschland zu arbeiten.

Shqip: Mësoj gjermanisht për të punuar në Gjermani.

Presja

Presja para fjalisë me paskajore është e detyrueshme kur fjalia përmban gjymtyrë të tjera përveç **zu** + folja, dhe gjithmonë pas *um*, *ohne*, *statt*.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
--------	---------	-----------

<i>Ich hoffe, dass ich dich zu sehen.</i>	Ich hoffe, dich zu sehen.	ose <i>dass</i> , ose <i>zu</i> , jo të dyja
<i>Ich versuche zu pünktlich sein.</i>	..., pünktlich zu sein.	<i>zu</i> qëndron para foljes në fund
<i>zu anrufen</i>	anzurufen	<i>zu</i> futet në mes
<i>Ich kann zu schwimmen.</i>	Ich kann schwimmen.	pas modaleve pa <i>zu</i>
<i>Ich lerne Deutsch, um ich arbeite.</i>	..., um zu arbeiten.	<i>um ... zu</i> nuk merr kryefjalë

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja përdor lidhoren me të dhe e **zgjedhon** foljen: Përpiqem **të jem** i saktë. Gjermanishtja e lë foljen në paskajore dhe e dërgon në fund. Prandaj **të jem** nuk përkthehet me një folje të zgjedhuar, por me *zu sein*.

Përmbledhje e shkurtër

- *zu* + paskajore, në fund të fjalisë.
- Foljet e ndashme: *anzurufen*.
- Pa *zu* pas modaleve, *werden, sehen, hören, lassen, gehen*.
- Qëllimi: *um ... zu*.

Këshilla praktike për ushtrime

1. Mësoni foljen bashkë me strukturën: *vorhaben, ... zu ...*
2. Shkruani pesë plane për vitin e ardhshëm me *Ich habe vor, ... zu ...*
3. Ushtroni posaçërisht foljet e ndashme me *zu* në mes.